

η Κοινωνική Προστασία

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Χρειαζόμαστε 15 βήματα

Όλοι μαζί
μπορούμε

Η Κοινωνική Ευρώπη

Το Κράτος Πρόνοιας και η κοινωνική αλληλεγγύη είναι αλληλένδετες αξίες και βασικές προϋποθέσεις ισχυρής κοινωνίας.

Έτσι, το κράτος στην Ευρώπη συμπαρίσταται στον πολίτη σε κρίσιμες στιγμές: στα γηρατειά του, όταν μεγαλώνει οικογένεια, όταν φτιάχνει το σπιτικό του, όταν ψάχνει για δουλειά.

Η στρατηγική της Ελλάδας

Η στρατηγική της ελληνικής κυβέρνησης είναι η επαρκής χρηματοδότηση της κοινωνικής πολιτικής και η αύξηση της αποτελεσματικότητας για την παροχή της κοινωνικής προστασίας. Να μη λείπουν χρήματα την ώρα ανάγκης. Γίνεται προσπάθεια να διασφαλίσουμε την κοινωνική Ευρώπη μέσα από συνδυασμένες ενέργειες σε κοινοτικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Στόχος της Ελλάδας είναι η **Ισότιμη Συμμετοχή του Έλληνα πολίτη στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Σύστημα** -να γίνει πράξη η **Κοινωνική Σύγκλιση**.

Οι δαπάνες κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα και τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πλησιάζουμε όμως; ή αποκλίνουμε από το στόχο της κοινωνικής σύγκλισης;

Η EUROSTAT, η Στατιστική Υπηρεσία των 15 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημοσιεύει στοιχεία για όλες τις χώρες και το ποσοστό του ΑΕΠ που δίνεται για κοινωνική προστασία.

Αυτά τα στοιχεία, δείχνουν τι ποσοστό από το εθνικό εισόδημα πηγαίνει σε σκοπούς κοινωνικής αλληλεγγύης, άρα, πόσο μεγάλη σημασία δίνει η κάθε χώρα στην κοινωνική αλληλεγγύη.

Υπάρχουν δύο κατηγορίες χωρών: **Του Βορρά και του Νότου**.

• Οι χώρες του **Βορρά** έχουν κοινωνικές δαπάνες που κυμαίνονται γύρω στο **30%** του εθνικού εισοδήματος.

• Αντίθετα, οι χώρες στον Ευρωπαϊκό **Νότο**, όπου ανήκουν οι λεγόμενες Χώρες Συνοχής (Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιρλανδία και Ελλάδα) έχουν κοινωνικές δαπάνες, που ο μέσος όρος τους

κυμαίνεται γύρω στο **23%** του εθνικού εισοδήματος.

• Η **Ελλάδα** βρισκόταν το 1996 ψηλότερα από τις άλλες χώρες του Νότου στην κοινωνική προσπάθεια. Οι κοινωνικές δαπάνες ήταν πιο ψηλά από το μέσο όρο.

Ήταν υψηλότερες από πλουσιότερες χώρες, όπως η Ισπανία και η Ιρλανδία. Αυτή η υπεροχή του κοινωνικού κράτους στη χώρας μας αυξάνεται ακόμα περισσότερο μετά το 1996.

Πίνακας 1
Κοινωνική Προστασία στην ΕΕ

	1990	1993	1996	1998
«Χώρες Βορρά»				
Βέλγιο	26,8%	29,0%	30,0%	
Δανία	30,3%	33,5%	33,6%	
Γερμανία	25,4%	29,1%	30,5%	
Γαλλία	27,7%	31,2%	30,8%	
Λουξεμβούργο	23,5%	25,2%	26,2%	
Ολλανδία	32,5%	33,7%	30,9%	
Αυστρία	26,7%	29,0%	29,5%	
Φινλανδία	25,5%	35,4%	32,1%	
Σουηδία	32,9%	38,6%	34,8%	
Αγγλία	23,1%	28,8%	27,7%	
Μέσος Όρος Βορρά	27,4%	31,4%	30,6%	
«Χώρες Νότου»				
Ισπανία	20,4%	24,4%	22,4%	
Ιρλανδία	19,1%	20,8%	18,9%	
Ιταλία	24,1%	26,0%	24,8%	
Πορτογαλία	15,5%	21,0%	21,6%	
Μέσος Όρος Νότου (Εκτός Ελλάδος)	19,8%	22,2%	21,9%	
ΕΛΛΑΔΑ	23,0%	22,2%	23,1%	24,3%
Μέσος Όρος ΕΕ-15	25,5%	29,0%	28,7%	

Υπάρχει όμως, και άλλη μια σημαντική διαφορά ανάμεσα στην Ελλάδα και τις άλλες χώρες του Νότου:

• Τα τελευταία χρόνια **οι χώρες της Ε.Ε. μείωσαν** τις κοινωνικές δαπάνες με σκοπό να συμπίεσουν τα ελλείμματά τους και να επιτύχουν τα κριτήρια του Μάαστριχ. Μεταξύ **1993 και 1996**, η Ισπανία και η Ιρλανδία **μείωσαν δραστικά τις κοινωνικές δαπάνες**, σχεδόν **κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ**.

• Το ίδιο διάστημα η **Ελλάδα τις αύξησε** κατά **μια μονάδα του ΑΕΠ**, δηλαδή κατά **400 δις δρχ.** σε σημερινές τιμές.

• Έτσι, η Ελλάδα είναι χώρα που θα ενταχθεί στην ΟΝΕ με **αύξηση** και όχι μείωση των κοινωνικών δαπανών.

Αυτό δείχνει και τη διαφορά νοοτροπίας και πρακτικής μεταξύ Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ για τη χρηματοδότηση της κοινωνικής πολιτικής.

Περίοδος Ν.Δ. 1990-93

Στα επίσημα στοιχεία για την κοινωνική προστασία, η στατιστική υπηρεσία της Ε.Ε. (Eurostat) αναφέρεται ως εξής για τα έτη 1990-93, όταν ήταν κυβέρνηση η Ν.Δ.:

«Η πραγματική δαπάνη για κοινωνική προστασία (στην Ε.Ε.) αυξήθηκε κατά 4% ετησίως, κατά την περίοδο 1990-93.

Μόνο η Ελλάδα περιέκοψε τις πραγματικές δαπάνες αυτή την περίοδο.

Ενώ έγιναν αυξήσεις **μέχρι και 38,8%** στις αντίστοιχες δαπάνες στις άλλες χώρες της Ε.Ε., η κυβέρνηση της Ελλάδας, κατά την ίδια περίοδο, **μείωσε** κατά 3,1% τις δαπάνες αυτές, από **22,7** στο **22,0%** του ΑΕΠ.

Έτσι, η χώρα **το 1993 έπεσε χαμηλότερα και από το μέσο όρο** της Νότιας Ευρώπης.

Ήταν τότε, που η «σταθεροποίηση» γινόταν κυρίως από τους χαμηλοσυνταξιούχους (π.χ. μείωση κατώτατου ορίου συντάξεων ΙΚΑ κατά 20%) και τους μισθωτούς (μείωση στους μισθούς).

Ήταν τότε που η Ν.Δ. προσπάθησε να επιβάλει το μοντέλο «σταθεροποίηση με λιτότητα» και απέτυχε ακόμη κι εκεί...

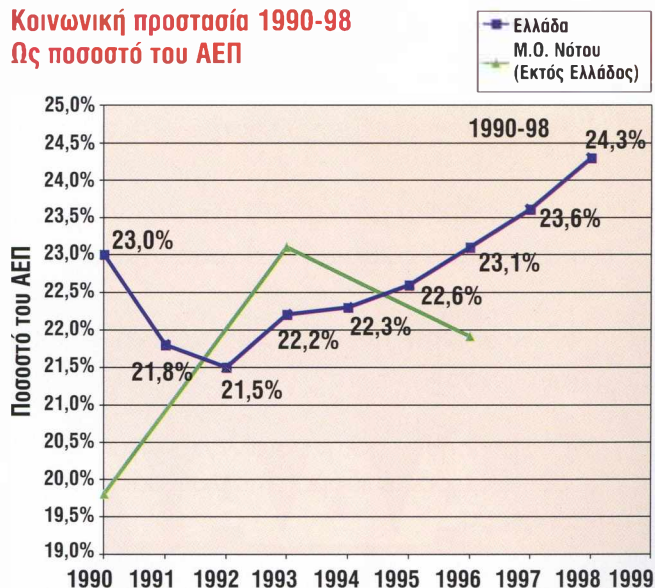
Περίοδος ΠΑΣΟΚ 1993-96

Στα επίσημα στοιχεία του Μαΐου 1999 για την κοινωνική προστασία, η Eurostat αναφέρει για τα έτη 1993-96:

«Στα πρόσφατα χρόνια διαπιστώνεται επιβράδυνση στις πραγματικές δαπάνες για κοινωνική προστασία.

Μόνο η Ελλάδα και η Γερμανία σημείωσαν επιτάχυνση πραγματικών αυξήσεων.

Κοινωνική προστασία 1990-98 Ως ποσοστό του ΑΕΠ

Η επιτάχυνση αυτή σημαίνει ότι, τώρα είμαστε πιο κοντά στην κοινωνική σύγκλιση. Αν διατηρηθεί αυτός ο ρυθμός ανάπτυξης -ο υψηλότερος στην Ευρώπη- σε 6 χρόνια θα είμαστε στα ευρωπαϊκά επίπεδα, θα έχουμε πετύχει την κοινωνική σύγκλιση.

Είναι χαρακτηριστικό ότι τα τελευταία δύο χρόνια (1997-98), η δαπάνη για κοινωνική προστασία, όχι μόνο ακολουθούσε την τάση της περιόδου 1993-96, αλλά και αυξήθηκε με ακόμα ταχύτερους ρυθμούς.

Το σύνολο των δαπανών κοινωνικής προστασίας αυξήθηκε κατά 1,9 τρις δραχμές μεταξύ 1993 και 1998, ενώ από αυτά, 1,1 τρις δραχμές δαπανήθηκε μεταξύ των ετών 1996 και 1998.

Τα επίσημα στοιχεία της Eurostat δείχνουν ότι *τώρα* οι κοινωνικές δαπάνες είναι αυτές που ευνοούνται περισσότερο από την ανάπτυξη.

• Στο αναπτυξιακό μοντέλο του ΠΑΣΟΚ, η κοινωνική πολιτική δεν είναι ο φτωχός συγγενής.

• Όχι μόνο συμμετέχει πλήρως στην ανάπτυξη, αλλά λαμβάνει σαν αναπτυξιακό μέρος πραγματικές αυξήσεις πολύ μεγαλύτερες από την αύξηση του ΑΕΠ.

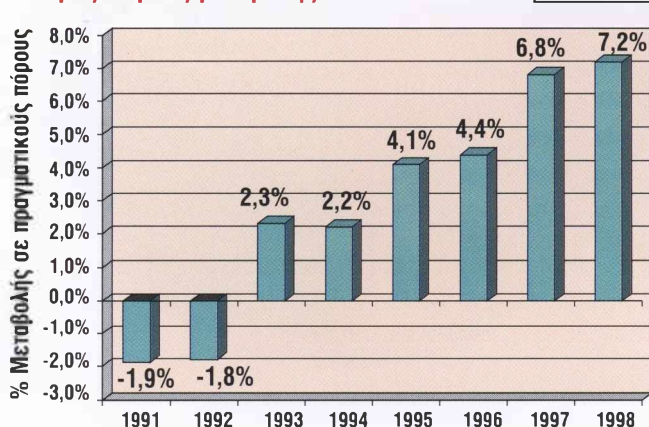
Έτσι, οι δαπάνες του 1997 ήταν 6,8% μεγαλύτερες του 1996, και οι δαπάνες του 1998 ήταν 7,2% μεγαλύτερες του 1997 σε σταθερές τιμές.

Τόσο μεγάλη αύξηση των κοινωνικών δαπανών είναι πρωτόγνωρη για την Ελλάδα. Η ετήσια δαπάνη σε δραχμές και η ποσοστιαία μεταβολή εμφανίζεται στο διάγραμμα.

Κοινωνικές δαπάνες στην Ελλάδα και ετήσια ποσοστιαία μεταβολή τους

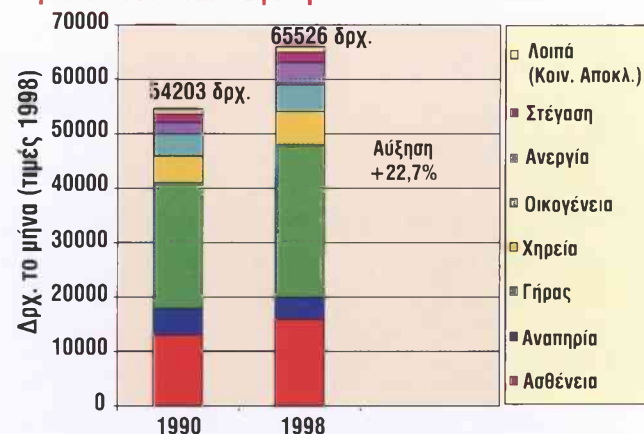
Έτος	Δαπάνες τρις δρχ. σε σταθερές τιμές έτους 1998	Ετήσια μεταβολή	Κυβέρνηση
1990	6.917,1		Ν.Δ.
1991	6.787,3	-1,9%	Ν.Δ.
1992	6.658,5	-1,9%	Ν.Δ.
1993	6.769,0	+1,7%	ΠΑΣΟΚ
1994	6.964,8	+2,9%	ΠΑΣΟΚ
1995	7.265,6	+4,3%	ΠΑΣΟΚ
1996	7.575,7	+4,3%	ΠΑΣΟΚ
1997	8.087,9	+6,8%	ΠΑΣΟΚ
1998	8,671,2	+7,2%	ΠΑΣΟΚ

Κοινωνική προστασία σε τιμές 1998 Ρυθμός ετήσιας μεταβολής 1990-98

Τα μηνιαία ποσά που ξοδεύονται σε κατά κεφαλή προστασία, εμφανίζονται στο επόμενο διάγραμμα.

Κοινωνική προστασία σε τιμές 1998 Μηνιαία ποσά κατά κεφαλή

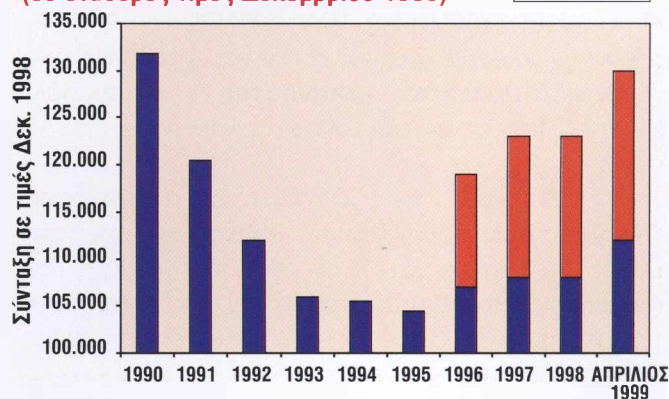

Για κάθε Έλληνα η κοινωνική προστασία αντιστοιχεί σε 65.500 δρχ. το μήνα, σε σύγκριση με 54.200 δρχ. το 1990 σε σημερινές τιμές, δηλαδή 23% περισσότερο από ό,τι ξοδεύαμε το 1990.

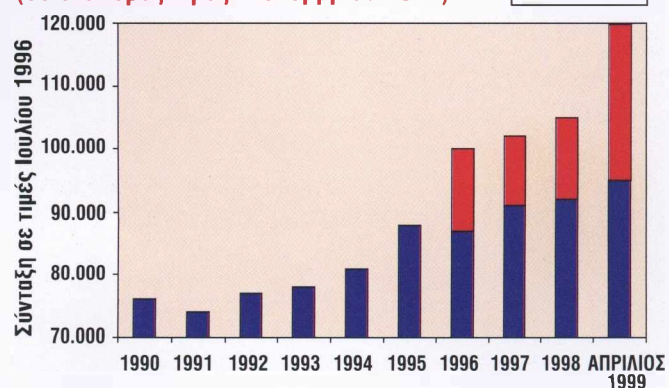
Αυτή η αύξηση των δαπανών αφορά βέβαια όλους τους Έλληνες και επιμερίζεται σε πολλές διαφορετικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων.

Η αύξηση των δαπανών για συντάξεις για δύο από τα μεγαλύτερα ταμεία της χώρας (ΙΚΑ & ΤΕΒΕ) εμφανίζεται στα παρακάτω διαγράμματα.

Κατώτατη σύνταξη ΙΚΑ: 1990-99 (σε σταθερές τιμές Δεκεμβρίου 1998)

Κατώτατη σύνταξη ΤΕΒΕ : 1990-99 (σε σταθερές τιμές Δεκεμβρίου 1998)

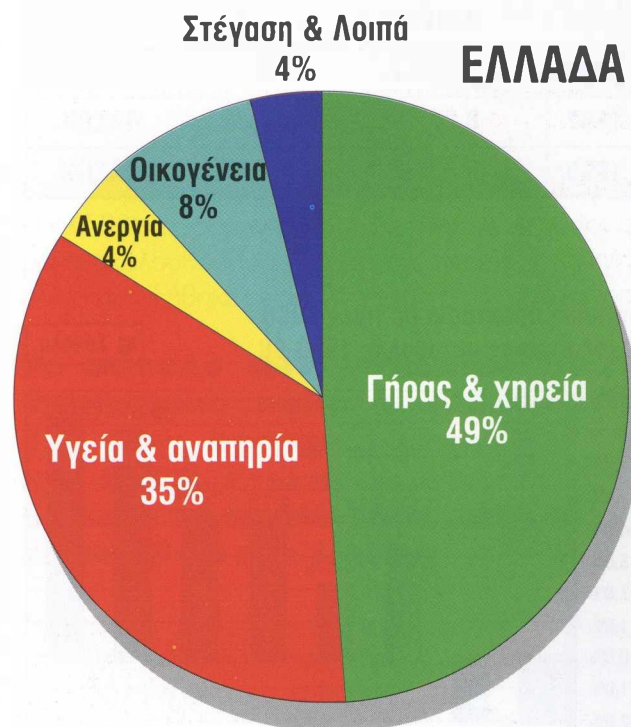
Τι είναι «Κοινωνική Προστασία»

Είναι η έμπρακτη εκδήλωση της Κοινωνικής Αλληλεγγύης και συμπεριλαμβάνει:

- ✓ • Τις **συντάξεις** και τα βοηθήματα, του **ΙΚΑ**, του **ΟΓΑ** του **Δημοσίου** και όλων των **Ασφαλιστικών Ταμείων**.
- ✓ • Άλλες μορφές βοήθειας στον ηλικιωμένο - τη «Βοήθεια στο Σπίτι», τα **ΚΑΠΗ**, τη δημιουργική ενασχόληση.
- ✓ • Τη βοήθεια που δίνεται στις μητέρες και την οικογένεια - τόσο τα **επιδόματα**, τις **γονικές άδειες**, αλλά και τους **βρεφονηπιακούς σταθμούς**.
- ✓ • Τη βοήθεια στους **μισθωτούς** και άλλους για να αποκτήσουν **σπίτι-τα επιδοτούμενα δάνεια**.
- ✓ • Τη βοήθεια στους **αναπήρους**, στους **αρρώστους**, στα άτομα με ειδικές ανάγκες.
- ✓ • Τα **επιδόματα** στους **ανέργους**, αλλά και τα **προγράμματα κατάρτισης** που τους προετοιμάζουν για να ξαναβρούν δουλειά.
- ✓ • Τα **προγράμματα αλληλεγγύης** για **ομάδες** που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό - **ψυχικά άρρωστοι, μετανάστες** - που συμβάλουν στην επανένταξή τους στην κοινωνία.

Στην Ελλάδα ξοδεύουμε για κάθε τέτοιο σκοπό, όπως την προστασία του γήρατος και της χηρείας, της υγείας, της αναπηρίας, της ανεργίας, της μείωσης του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και για τη στέγαση, ποσοστά που δεν διαφέρουν ουσιαστικά από τις άλλες χώρες της Ε.Ε.

Κοινωνική Προστασία: Ελλάδα και ΕΕ
Διάρθρωση ανά λειτουργία, 1996

Το στοίχημα της κοινωνικής πολιτικής πρέπει να είναι περισσότερη και καλύτερη **ποιότητα**:

- Τα χρήματα που δίνονται να πιάουν περισσότερο «τόπο».

➤ • Για παράδειγμα, το **ΕΚΑΣ** που δίνει **18.000 δρχ. σε 360 χιλιάδες άτομα με τις μεγαλύτερες ανάγκες**.

- Να βελτιωθεί η ποιότητα των υπηρεσιών προς τον πολίτη.

Για παράδειγμα:

➤ • Η **ηλεκτρονική εξυπηρέτηση** μειώνει τις ουρές.

➤ • Τα **συστήματα ραντεβού** βελτιώνουν την εξυπηρέτηση των ασθενών στα νοσοκομεία.

➤ • Η **συνένωση των Ταμείων** μειώνει το **διοικητικό κόστος**.

- Ένα χέρι βοήθειας στην κατάλληλη στιγμή, πολλές φορές αξίζει όσο επιδόματα πολλαπλάσιας αξίας.

Για παράδειγμα:

➤ • Το πρόγραμμα «**Βοήθεια στο Σπίτι**» δίνει τη δυνατότητα σε ηλικιωμένους να αυτοεξυπηρετούνται, με αξιοπρέπεια, στο σπίτι τους.

➤ • Τα προγράμματα ένταξης των **Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ)**.

Τέλος, η βελτίωση της οικονομικής ευρωστίας της χώρας -η Ισχυρή Οικονομία- συμβάλλει αποφασιστικά στην περαιτέρω αύξηση των δαπανών για κοινωνική προστασία και την ευελιξία για βελτίωση της ποιότητας.

Ο ελληνικός λαός θα εισπράξει το αναπτυξιακό αυτό μέρισμα σίγουρα.

- Η **μείωση των δαπανών** για αποπληρωμή του δημόσιου χρέους,

- η **σταθεροποίηση του πληθωρισμού**,

- η **αυξημένη οικονομική ανάπτυξη**, έχουν ήδη αρχίσει να φέρνουν αυξημένους πόρους στο κράτος.

Το αναπτυξιακό μέρισμα θα επιτρέψει τη συνέχιση της διαδικασίας κοινωνικής σύγκλισης με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Σύστημα.

Πηγή στατιστικών στοιχείων. EUROSTAT, ESSPROS (1990-96) ΕΣΥΕ (1997, 1998).

**Όλοι μαζί
μπορούμε**